

De PAC a PAC i tiro perquè em toca: 3 estratègies de dinamització

En assignatures en què les activitats d'avaluació contínua estan relacionades les unes amb les altres, "s'encadenen" d'alguna manera o representen certa progressió d'un mateix contingut que cal aprendre, la dinamització docent és més fàcil de dur a terme. El mateix passa quan parlem dels reptes. Plantejar un repte és descriure un escenari i convidar l'estudiant a formar-hi part, a tenir-hi un paper. Aquest paper pot ser sostingut en el temps, al llarg de l'assignatura, en cas que els reptes de l'assignatura s'hagin concebut de manera entrelaçada, encadenada o d'acord amb un relat (*storytelling*).

Però què passa quan no és així? **Com dinamitzem l'acció docent quan les activitats no tenen a veure les unes amb les altres** de manera tan evident?

Moltes vegades, cada repte o PAC s'orienta a mobilitzar una sèrie d'aprenentatges que no tenen directament a veure amb els reptes o PAC posteriors, bé perquè els continguts que cal treballar són diferents, bé perquè l'assignatura té pocs crèdits i amb el temps de què es disposa s'han de treballar moltes coses.

A continuació, **us donem algunes pistes** que us poden ajudar a **millorar la seqüència d'aprenentatge al llarg de l'assignatura**, a lligar unes activitats amb les altres i a minimitzar la sensació —a voltes real— que els estudiants van "saltant" d'una PAC a una altra com si es tractés d'una cursa d'obstacles: "resolc la PAC, el docent l'avalua, preparo la PAC següent, el docent l'avalua... fins que supero l'assignatura".

Posar-ho en pràctica ens ajudarà, entre altres coses, a:

- Mantenir l'aula "en forma" i donar l'oportunitat d'aprendre als estudiants que ho necessitin més.
- Afavorir el clima de grup.
- Treballar els continguts en un format més lleuger, sense necessitat d'estar sotmès a una avaluació.

Som-hi!

3 estratègies de dinamització docent entre reptes o PAC

1

Qüestions a debat

→ De què es tracta:

De mantenir obert un espai a l'aula durant tota l'assignatura, on el professorat col·laborador pot anar plantejant preguntes, afirmacions, o compartint temes d'actualitat que permetin reflexionar als estudiants, responenent-hi o no, de manera que puguin incorporar les aportacions dels companys a l'hora de resoldre reptes o activitats.

→ Què podem aconseguir:

- Fer que estudiants que no participen mai en l'aula se sentin cridats a fer-ho.
- Estimular la participació davant d'un tema controvertit.
- "Provocar" el posicionament personal davant d'un tema d'interès actual.
- Fer pensar, reflexionar i aprendre dels companys a fi d'utilitzar arguments i informació a alguna de les PAC per a resoldre-les millor.

→ Com podem plantejar les qüestions:

Formulant una pregunta directa

La candidatura als JJOO d'hivern: ens podem permetre un no?

Sí, i tant, perquè...

No, de cap manera, perquè...

. Possible programa/assignatura d'aplicació: MU Ciutat i urbanisme.

Plantejant una afirmació per a respondre-la amb un "Sí, però..."

Una imatge val més que mil paraules.

Sí, però...

. Possible programa/assignatura d'aplicació: Multimèdia, Art.

L'arquitectura modernista és la màxima expressió dels valors universals.

Sí, però...

. Possible programa/assignatura d'aplicació: Introducció a la història de l'art.

La pandèmia ens ha fet a tots més conscients dels perills de la humanitat.

Sí, però...

. Possible programa/assignatura d'aplicació: màster universitari de Salut Planetària.

Veritat o Mentida?:

És una obvietat que el fet que la pel·lícula Alcarràs hagi guanyat la Berlinale 2022 és el millor que podia passar al cinema català.

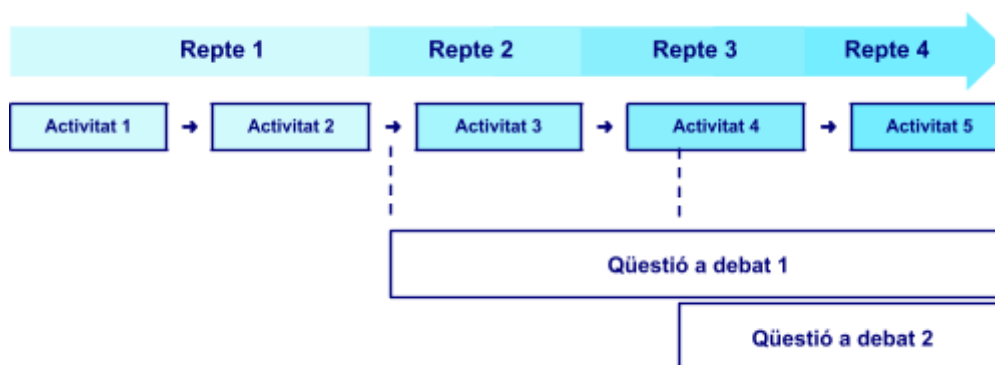
Veritat: sí, i tant, perquè...

Mentida: no n'hi ha per a tant, perquè...

. Possible programa/assignatura d'aplicació: Cinema.

→ Orientacions d'aplicació:

- **On plantegem les preguntes:** per a facilitar la participació dels estudiants i (sobretot!) el seguiment per part del docent, aconsellem utilitzar algun instrument com ara [Padlet](#), [Jamboard](#), [Miro](#), [mapes conceptuals](#) o similars (o fins i tot el microblog de l'aula). És recomanable deixar-los oberts durant el temps que convingui (si pot ser, més enllà d'una sola activitat o repte). També podem utilitzar l'espai del Fòrum de l'aula o un altre espai de comunicació transversal de l'assignatura o assignatures. Si ja tenim un debat que es durà a terme a l'espai de debat de l'aula, reservem-lo i no el fem servir per a aquesta estratègia.
- **Quan:** en dos moments (màxim tres) de l'assignatura, en funció del creditatge.
- **Participació:** voluntària.
- **Temps:** es compta com a temps d'organització i planificació personal.
- **Planificació temporal:** durant tota l'assignatura.
- **Creditatge:** 2% respecte del total de l'assignatura.
- **Avaluable:** no.
- **Dedicació del docent:** baixa, si planifica les qüestions i les temporalitza durant el disseny de l'assignatura.
- **Dinamització:** plantejar les qüestions de forma motivadora; identificar temes de rellevància; actualitat o especial interès; observar les aportacions del conjunt dels estudiants. Tot i que les afirmacions es poden preveure durant el disseny de l'assignatura, sovint es plantegen quan s'observa poca participació, poca implicació o poc entusiasme ens la resta d'activitats plantejades.

→ Exemple d'aplicació:

2

Prenem la temperatura

→ De què es tracta:

De mantenir obert un espai a l'aula durant tota l'assignatura, on el professorat col.laborador ha demanat l'opinió sobre un o diversos temes, i els estudiants han de respondre amb un sí o un no.

→ Què podem aconseguir:

- Conèixer el percentatge de sí i de no al grup d'estudiants.
- Descobrir com les posicions canvien, augmenten o disminueixen segons l'assignatura avança.
- Mantenir el clima de grup i afavorir que cadascú sàpiga en quin percentatge de resposta se situa respecte del grup.

→ Com podem plantejar la qüestió:

Formulant una afirmació:

La Unió Europea és un actor constructor de Pau.

Sí.

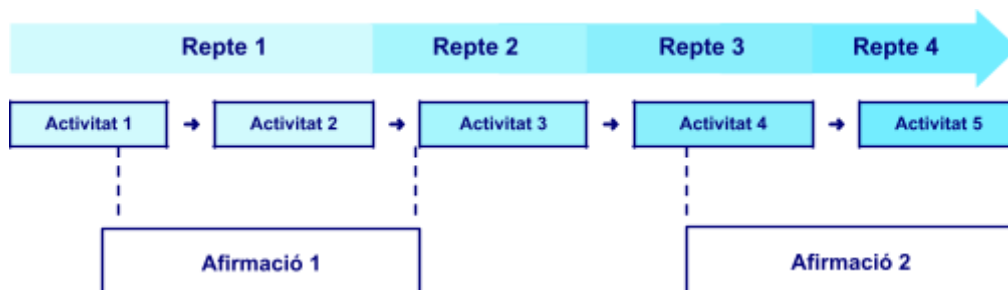
No.

. Possible programa/assignatura d'aplicació: Història, Ciències Polítiques, Salut.

→ Orientacions d'aplicació:

- **On plantegem l'afirmació:** per a facilitar la participació dels estudiants i (sobretot!) el seguiment per part del docent, s'aconsella utilitzar instruments com [Mentimeter](#), [Kahoot](#) o similars. És recomanable deixar-los oberts durant el temps que convingui (si pot ser, més enllà d'una sola activitat o repte).
- **Quan:** en dos moments (màxim quatre) durant l'assignatura, en funció del creditatge.
- **Participació:** voluntària.
- **Temps:** es compta com a temps d'organització i planificació personal.
- **Planificació temporal:** durant tota l'assignatura.
- **Creditatge:** 1% respecte del total de l'assignatura.
- **Avaluable:** no.
- **Dedicació del docent:** baixa.
- **Dinamització:** triar una afirmació que sigui prou controvertida o que doni joc, que sigui d'actualitat o d'especial interès. Tot i que les afirmacions es poden preveure durant el disseny de l'assignatura, sovint es plantegen quan s'observa poca participació, poca implicació o poc entusiasme ens la resta d'activitats plantejades.

→ Exemple d'aplicació:

3

Si tot va bé, seguim

→ De què es tracta:

D'adreçar-nos als estudiants **abans** que comencin a treballar en la PAC o repte, **durant** la seva realització i, **novament, dies abans del lliurament**, per confirmar que han entès el que han de fer. De tenir presents els errors més comuns observats en semestres anteriors i fer-los servir, si cal, avançant-nos o no al treball dels estudiants.

→ Què podem aconseguir:

- Mantenir el contacte amb el grup.
- Fer-nos presents en moments en què l'activitat és individual, no hi ha lliuraments, i l'aula està "adormida".
- Anticipar-nos als errors.

→ Com ho podem fer:

Planificant intervencions al Tauler

. En iniciar la PAC o el repte

Confirmar que els estudiants dels quals no tenim informació, que no han respost a cap missatge i "sembla que no hi són", estan al cas del que han de fer.

Amb tot, en lloc de preguntar "S'ha entès, el que heu de fer?", és recomanable demanar "Què és el que ha quedat clar, del que heu de fer? La primera pregunta no ens donarà prou informació per a oferir una resposta d'ajuda adequada.

. Durant la realització de la PAC o el repte

Valorar la possibilitat que els estudiants facin lliuraments parcials dels seus treballs: “Tant se val que estigui a mitges, compartiu al Drive la feina que esteu fent i deixeu-hi comentaris per a que companys o jo mateix (el docent) us puguem anar orientant. Si aneu fent, no dieu res i no considereu necessari compartir, dimecres vinent hauré entès que tot va bé”.

. Quan falti una setmana per al lliurament final

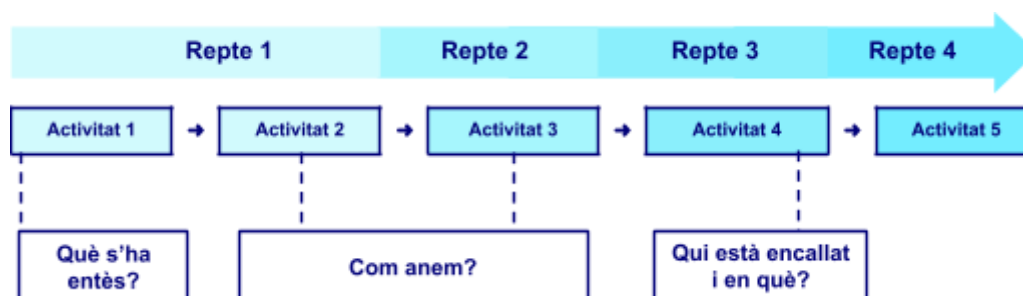
“Què està costant més? En quins punts esteu “encallats”?

Aprèn-te els noms dels estudiants de l'aula i interpel·la'ls directament: “Alba, Eduard, Albert, Patricia: heu pogut avançar en la bona direcció?”.

→ Orientacions d'aplicació:

- **On fem les intervencions?** des del Tauler o des de l'espai del Fòrum de l'aula.
- **Quan:** en algun dels tres moments descrits, o en tots tres.
- **Participació:** voluntària.
- **Temps:** es compta com a temps d'organització i planificació personal.
- **Planificació temporal:** durant tota l'assignatura.
- **Creditatge:** 1% respecte del total de l'assignatura.
- **Avaluable:** no.
- **Dedicació del docent:** alta.
- **Dinamització:** adaptar-nos al grup; no sempre caldrà implementar aquesta estratègia. Per als estudiants que van molt bé i no presenten dificultats, hem d'estirar el fil, demanar-los més: portar-los més enllà perquè treguin encara més suc de l'activitat. Sovint posem esforços en els estudiants que tenen dificultats i no tants en aquells que van bé. Ajudem els que tenen una B a assolir una A.

→ Exemple d'aplicació:

Les preguntes i afirmacions de cadascuna de les estratègies que plantegeu han de tenir relació amb els continguts que es treballin a l'assignatura. No es tracta de “converses” obertes que poden tenir lloc a l'espai del Fòrum de l'aula, on els estudiants també poden començar. Les que proposem aquí sempre les planteja inicialment el docent.